

Domáci glasovi

Štev. 230

Lienz, sobota 2. novembra 1946.

Leto. 2.

CHURCHILL ODGOVARJA STALINU

Reuter prinaša Churchillov odgovor Stalinu na njegovo obdolžitev, češ, da je Churchill eden prvih vojnih hujskačev. Churchillov odgovor se glasi:

"Največje spoštovanje imam pred min. predsednikom Stalinom in vedno mislim na vse tisto, kar sva skupaj preživela. Želim, da bi videl ruski narod, ki se je tako hrabro bojeval za svojo domovino slavenin srečo. Vedno sem želel, da bi vlada Sovjetske zveze po končani vojski pri obnavljanju našega razdejanega sveta imela glavno vlogo. Po pogodbi, ki je bila 1941 sklenjena med Vel. Britanijo in Sovjetsko zvezo, sta oba dela dolžna, da se ne vtikata v notranje zadeve druge države. Zato ne morem dobro razumeti, zakaj bi ne mogli biti prijatelji in si drug drugemu pomagati, da bi tako dvignili življensko raven širokih množic v vsaki državi. Pozdravljam izjavo min. predsednika Stalina, ki pravi, da v zasedenih deželah stoji le 60 ruskih divizij. Pa tudi to število vojno močnih divizij je še mnogo višje, kakor pa skupno število vseh britanskih in ameriških čet v zasedenih evropskih sovražnih deželah. Poleg tega v izjavi min. predsednika Stalina niso omenjene tudi ruske čete v Romuniji in velike ruske koncentracije pri Leningradu in Odesi. Jaz sem britansko vlado vprašal, ali je morebiti moja cenitev 200 ruskih divizij v Evropi pretirana. Svoje vprašanje sem tako zastavil, da je bilo nanj mogoče odgovoriti le z "da" ali "ne". Z ozirom na veliko razliko med 200 in 60, kakor trdi min. predsednik Stalin, in če bi se bil motil, bi bil na moje vprašanje mogoč tudi zanikalni odgovor. Tega pa ni bilo. Odgovora min. predsednika in državne tajnika v zun. uradu sta mi le pokazala zaskrbljenost zaradi velikih sovjetskih oboroženih sil. Nikče bi ne bil bolj srečen kakor jaz, ko bi bil zvedel, da sem bil slabo poučen. Nikogar bi ne bilo bolj razveselilo, kakor bi bilo mene, ko bi se bilo izkazalo, da moje informacije niso bile pravilne.

Najbolj važno je, da se dejstva objavijo. Teško si je misliti, da bi zavezniki, ki imajo zasedeno sovražno deželo, katero so pred kratkim s svojo krvjo osvojili, ne vedeli, kako močne so zasedbene čete ene ali druge države. Človek bi si bil mislil, da si bodo izmenjavali informacije, ker bi to bilo nekaj običajnega, in da bodo tudi obojestransko nadzirali različna zasedbena področja. Slišimo pa mnogo sumničenj. Nobena stvar pa sumničenja in nezaupanja ne more bolj razpršiti kakor dejstva. Zato mislim, da je še za naprej moja dolžnost, da bom neprestano zahteval, naj se uctavljajo dejstva.

Dostavil bi še, da so moje informacije, ki pa nikakor niso bile uradnega vira, cenile moč sovjetske divizije z 10.000 moči. Med vojsko so nekatere ameriške in britanske divizije večkrat šttele 40 - 50.000 moči. Če vpoštevamo še pomožne čete, bi 30.000 moči bilo nekako povprečje. Moči kakšne armade ni mogoče ceniti samo po številu organiziranih divizij, ampak je treba vedeti tudi skupno število. Zdi se mi, da bi vsekakor bilo zelo urodno, ko bi se

vsa ta zadeva pojasnila. Na zborovanjih Združenih narodih in Varnostnega sveta bi bila najbolj primerna prilika, da bi se objavili popolni podatki o vseh vojaških silah, katere vzbujajo zaskrbljenost naših držav, ki so se bojevale in zmagovale.

FAŠISTI V ITALIJI ROGOVILIJO

Iz Rima poroča agencija "United Press" 29. okt.: V nedeljo zjutraj so ob poslopju italijanske poslanske zbornice našli bombo, ki je bila dovolj močna, da bi bila razdejala vse krilo tega poslopja. Sodijo, da je bila bomba položena ponoči. Zavita je bila v črno fašistično zastavo. Policija je prišla 10 ljudi. Tudi drugod v Italiji je bilo izvršenih več aretacij v zvezi s poskušanimi bombnimi napadi in razdeljevanjem fašističnih propagandnih letakov. Vse karabinjerske postaje po vsej Italiji so v strogi pripravljenosti za 24. obletnico fašističnega pohoda na Rim. Med prijetimi, ki so bili v Rimu aretirani, je tudi general Tomaso Semadini, prejšnji šef fašistične milice.

Sedanji dogodki v Italiji so izraz največje fašistične delavnosti od konca vojske. Po mnogih mestih je bilo razobešenih stotine črnih zastav, ne da bi bila vlada mogla storilce prijeti. Najbolj živahno je fašistično delovanje v južnem delu Italije, ki je najbolj monarhističen. Neapeljska policija je ves dan pobirala bombe in jim jemala učigalnike. Iz Milana poročajo, da je tankaj eksplodirala 500 kg težka bomba, pri čemer je bil en človek ubit, dva pa ranjena.

Da bi vlada odkrila tiskarne, ki tiskajo fašistične propagandne letake, je odredila, da morajo vse italijanske tiskarne v 5 dneh predložiti imena vseh svojih naročnikov in vsa naročila.

Iz Trsta poročajo 29. okt.: V noči od sobote na nedeljo so neznanci s strehe katedrale sv. Justa v Trstu izobesili črno fašistično zastavo. Drugo črno zastavo in eno oranžnato pa so našli ob spomeniku mrtvim, ki so padli v španski vojski. Policija je baje dva človeka zaprla.

SKRIVNOSTNO MESTO-»ATOMGRAD«

Iz New Yorka poroča agencija "United Press": Znan časopis "Digest" prinaša članek, v katerem pripoveduje, da je v Sibiriji nastalo novo rusko mesto, ki se imenuje "Atomgrad" in kjer se prebivalci pečajo le s tem, da z vso vnemo iščejo možnosti za nova orožja.

Članek je spisal J.A. Kuermass, ki pravi, da je njegov članek sestavljen po zanesljivih poročilih "mednarodno slovečih strokovnjakov in znanstvenikov." Ti možje so ga zasotovili, da ruski znanstveniki izdelujejo bombo, ki bo učinkovala, ko bo eksplodirala, s kozmičnimi žarki in ki je njen učinek mnogo hujši kakor učinek atomske bombe.

O tem "skrivnem mestu" pravi Kuermass, da leži nekje ob Bajkalskem jezeru in da ima že 400.000 prebivalcev. Preskusna postaja za to mesto pa leži na Pamirski visoki planoti, in sicer 7000 m visoko. V tej višini je močnejše kozmične žarke mnogo bolje preiskovati kakor pa kjerkoli drugje na svetu.

UNRRA-ZA BEGUNCE V AVSTRIJI

Meseca majnika 1946 je v Londonu izšla brošura, ki popisuje, kaj je UNRRA storila za vojne begunce v Evropi. Počlavlje v tej brošuri popisuje tudi begunsko skrbstvo na avstrijskem ozemlju. Poleg velikih dobrodelnih naprav, ki jih je UNRRA v Avstriji organizirala za te vojne žrtve, je v tej brošuri natančno navedeno število beguncev v Avstriji. Ta del prinašamo dobesedno.

Konec aprila 1946 je UNRRA v Avstriji vzdrževala 41 taborišč, v katerih je živelo vsega skupaj 48.000 beguncev. Izmed teh jih je bilo 21.000 članov Združenih narodov, in sicer 13.000 Jugoslovanov, 8.000 Poljakov ter nekaj manjših skupin Čehov in Grkov. Precej je bilo Judov, in sicer 7000. Poleg teh je v Avstriji še dosti članov nekdanjih sovražnih držav, Ukrajincev, Volksdeutsche in ruskih emigrantov, ki pa ne spadajo pod UNRRA-ino oskrbo.

Po registraciji ob koncu leta 1945 je takrat bilo v Avstriji 380.000 beguncev, med katerimi pa je bila le ena četrtina članov Združenih narodov. Teh je bilo 49.000 v britanski, 30.000 v ameriški in 15.000 v francoski coni. Toda do marca 1946 je bilo iz Avstrije v njihovo domovino repatriiranih že 245.000 beguncev, po večini člani Združenih narodov.

BEGUNCI V ITALIJI

Iz UNRRA-ine brošure posnemamo tudi te-le podatke o njenem delu med begunci v Italiji:

Za neitalijanske begunce so v južni Italiji bila postavljena 4 taborišča, v katerih je bilo nastanjenih 5000 - 6000 ljudi, medtem ko je zunaj taborišč bilo oskrbovanih še 6000 beguncev.

Meseca septembra 1. 1945 je UNRRA začela delovati tudi na severu, kjer je oskrbovala še drugih 400 beguncev, ki so bili zunaj taborišč. Novembra meseca 1945 je UNRRA od zavezniške komisije v Italiji prevzela vse begunske zadeve. Prevzela je 15 taborišč s 26.000 begunci, med katerimi pa so bili tudi Italijani, ki so se vračali iz tujine.

UNRRA-i je prav tako velike težave delala repatriacija tujcev iz Italije kakor repatriacija Italijanov domov v Italijo. Novembra 1945 je zunaj Italije bilo še 475.000, ki jih je bilo treba spraviti domov v Italijo, in 400.000 tujcev, ki so v Italiji čakali, da bi mogli domov.

Novembra meseca 1945 je UNRRA v svojih taboriščih oskrbovala 12.000 ljudi. Med majnikom 1945 in aprilom 1946 je italijanska UNRRA repatriirala 76.800 ljudi.

Konec aprila 1946 je v Italiji bilo še 44.000 beguncev, ki so imeli pravico na UNRRA-ino pomoč. Med temi jih je 18.000 bilo v njenih taboriščih, 2.000 pa v vojaških zavezniških taboriščih. Največ je bilo med njimi Poljakov, namreč 16.000, 9.000 Jugoslovanov in kakih 5.000 brez državljanstva, ki so bili po večini Judje, kateri so hoteli v Palestino.

= : =

VODJA KOMUNISTIČNE PROPAGANDE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH severne Amerike se piše Gerhard Fisler, ki je bil visok funkcionar v komunistični stranki. Fisler je prosil ameriške oblasti dovoljenje za potovanje v Nemčijo. Toda ameriške oblasti so mu to dovoljenje odrekale, pač pa se bo pred senatnim odborom za notranje zadeve moral zagovarjati, ker je obdolžen komunističnega rovarjenja. (UP)

DOLARJEVA VELJAVA je danes le

69 centov, medtem ko je januarja 1941 bila še celih 100 centov za dolar. Za toliko je danes v Ameriki dražje.

NEMIRI V PALESTINI, ki jih povzročata judovska teroristična organizacija nikakor ne prenehajo. Judovska zionistična organizacija je zoper take nemire, dasi je tudi ona za judovsko narodno državo v Palestini. Zato so zdaj judovski teroristi, za katerimi stoje komunisti, nastopili ne le zoper Angleže, marveč tudi judovskim zionističnim rojakom. V radijski oddaji so napovedali teroristi svoj boj enim in drugim. Javno so razglasili, da so oni izvedli napad na jeruzalemsko železniško postajo. Pri tem se je zlasti odlikovala mlada Judinja, ki je s samokresom ustraševala železniške uradnike, ko je polagala bombe. Ker se je predsednik Truman izrekel za judovsko državo v Palestini, so zdaj razburjeni Arabci. Arabski narodni svet je Trumanu poslal spomenico, v kateri Ameriki očita, da hoče Arabce pregnati iz Palestine.

PERZIJA IN MOSKVA. Iz Teherana poročajo 29. oktobra: Min. predsednik Ghavam Es Sultaneh je v radiu nagovoril perzijski narod ter protestiral zoper napade moskovskega radia na Iran. Ti napadi niso združljivi z rusko-perzijskim prijateljstvom. Obljubil je, da bo novoizvoljenemu parlamentu najprej predložil rusko-iransko petrolejsko pogodbo ter bo poskrbel, da bo potrjena.

EN MILIJON BEGUNCEV je zdaj na Bavarskem. Večji del so prišli brez sredstev in peš z vzhoda, v glavnem s češkega. Hrane pa ima Bavarska samo toliko, kolikor jo je imela lahi, ko še ni bilo tega milijona beguncev.

VELIK MRAZ NA OGRSKEM. Ponekod je toplomer padel na 10 do 12 stopinj pod ničlo. Takega mraza v oktobru na Ogrskem še ni bilo 179 let.

NOV MEDNARODNI JEZIK. V poročilnem dnevniku Le Figaro od 4. okt. t. l. piše neki Robert Bruyez o novem mednarodnem jeziku "interlingua" in pravi, da se dosedanji umetni mednarodni jeziki niso obnesli, ker niso bili pravilno sestavljeni. Sedaj pa so člani "mednarodne pomožne jezikovne družbe", v kateri sodelujejo največji svetovni jezikoslovci, sestavili nov mednarodni jezik, ki sloni na romanskih jezikih. Slovar obseva 20.000 temeljnih besed in 80.000 izvajank, tako da obseva v celoti okrog 100.000 besed. Slovnica je baje zelo, zelo enostavna. Sestavljalci tega jezika prerokujejo, da se bo mogoče interlingue naučiti tako hitro, da bo pri vseh mednarodnih razgovorih v letu 1947 že uradni jezik.

"RAKETE" NAD ŠVEDSKO. Švedski obrambni odbor je izdal svoje poročilo, v katerem pravi, da je večina meteorov podobnih teles, ki so jih opazovali nad Švedsko v času med 1. majem in 30. sept. in čisto označili kot "rakete", čisto navaden nebesni pojav. Do tega sklepa so prišli strokovnjaki potem, ko so preiskali nad 1000 poročil o poletu teh teles. Poročilo ugotavlja, da veliko teh utrinkov niso mogli ugotoviti vendar na njih ni nič takega kar bi bilo podobno izstrelki. Večina opazovanj je bila površnih ter se morejo obdelovati le silno skeptično. V nekaterih primerih pa so bila opazovanja zelo jasna in nedvoumna, katerih ne moremo smatrati za naravne pojave ali švedska letala niti kot domišljivo opazovalcev. Odmev, radio in druga pomožna sredstva so na te pojave reagirali, niso pa mogli točno ugotoviti naravo teh letečih teles. Našli so celo ostanke, ki naj bi izvirali od teh izstrelkov. Njihova analiza pa je pokazala, da so iz navadnega koksa ali pa sama žlindra.

LUKO V STETINU zdaj od sovjetskih oblasti prevzemajo Poljaki. Del Luke začasno še ostane Rusiji, da bo imela prost prehod v Nemčijo.